U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobců: **a) Zelené Roztyly, o. s.**, se sídlem Kloknerova 6, Praha 4, **b) Ing. T. H.,** proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy,** se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) ALBORG-DEVELOPMENT a. s.,** se sídlem Klimentská 1, Praha 1, zastoupena JUDr. Ing. Daliborem Vítkem, advokátem se sídlem Pod Klaudiánkou 4a, Praha 4, **II)** Městská část Praha 11, se sídlem Ocelíkova 1, 149 41 Praha 4, **III)** JUDr. K. B., **IV)** PhDr. M. K., **V)** S. K., **VI)** Ochrana Roztyl, občanské sdružení, se sídlem Blatenská 3, Praha 4, **VII)** Z. R., **VIII)** Ing. K. B., **IX)** R. R., **X)** A. V., o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2015, č. j. S-MHMP 490243/2014/SUP/Sv/Hn, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 A 75/2015, o návrhu osoby zúčastněné na řízení I) na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

takto:

I. Městský soud v Praze **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 9 A 75/2015 nařídit jednání nejpozději ve lhůtě do **30. 11. 2017**.

II. Osobě zúčastněné na řízení I) **se přiznává** náhrada nákladů řízení ve výši **2.178 Kč**. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám JUDr. Ing. Dalibora Vítka, advokáta se sídlem Pod Klaudiánkou 4a, Praha 4.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Z předloženého spisu Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobci podali žalobu proti rozhodnutí žalovaného dne 7. 4. 2015.

[2] Dne 6. 9. 2017 byl Nejvyššímu správnímu soudu postoupen městským soudem návrh osoby zúčastněné na řízení I) [dále jen „navrhovatel“] ze dne 21. 8. 2017 na určení lhůty k provedení procesního úkonu (rozhodnutí o žalobě).

[3] Navrhovatel uvádí, že žalobci brojí žalobou proti v záhlaví popsanému rozhodnutí žalovaného – stavebnímu povolení, na jehož základě navrhovatel zahájil stavbu. Žalobě byl k návrhu žalobců usnesením ze dne 4. 5. 2015, č. j. 9 A 75/2015 – 172, přiznán odkladný účinek. Navrhovatel tedy musel zastavit stavební práce a stavbu zakonzervovat.

Skutečnost, že žalobě byl přiznán odkladný účinek a s tím související vysoké škody, odůvodňují předností projednání věci, o což navrhovatel městský soud opakovaně žádal.

[4] Jelikož městský soud na navrhovatelovy žádosti nereagoval, podal navrhovatel dne 21. 10. 2015 stížnost na průtahy v řízení, která nebyla shledána důvodnou. Navrhovatel doposud obdržel pouze přípis ze dne 20. 5. 2016, ve kterém předsedkyně senátu navrhovateli sděluje, že žalobu lze projednat až v závislosti na řízení vedeném u městského soudu pod sp. zn. 11 A 27/2015, ve kterém se projednává žaloba na zrušení územního rozhodnutí, a že lze projednání žaloby proti stavebnímu povolení očekávat v průběhu měsíců září – říjen 2016.

[5] Dle navrhovatele však z judikatury vyplývá, že pro posouzení stavebního povolení není relevantní řízení ve věci územního rozhodnutí. Městský soud přesto předmětnou žalobu neprojednal, a to i přesto, že od podání žaloby a přiznání odkladného účinku uplynuly více než dva roky. Rovněž uběhl téměř rok od soudem sděleného očekávaného termínu projednání žaloby.

[6] Navrhovatel požaduje, aby Nejvyšší správní soud určil městskému soudu k rozhodnutí o žalobě lhůtu dvou měsíců.

[7] K podanému návrhu se vyjádřil soudce městského soudu JUDr. Štěpán Výborný; uvedl, že žalobě předchází nevyřízené žaloby a věci jsou projednávány podle pořadí nápadu. Soud v daném případě neshledal závažné důvody pro přednostní projednání věci dle § 56 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."). Pro úplnost dodal, že žaloba bude projednávána v nově složeném senátu č. 14, jak vyplývá ze změny č. 9 rozvrhu práce městského soudu ze dne 28. 6. 2017.

II. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud ověřil tvrzené skutečnosti ve spise městského soudu a shledal, že v něm mají oporu.

[9] Návrh je důvodný.

[10] Dle § 174a odst. 1, věty první, zákona o soudech a soudcích „[m]*á-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází k průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení* […]."

[11] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

[12] Při posuzování návrhu na určení lhůty je Nejvyšší správní soud vázán navrhovatelovou specifikací procesního úkonu, u něhož jsou namítány průtahy. Jen u takto vymezeného procesního úkonu zkoumá, zda dochází k průtahům. V nynější věci jsou průtahy namítány ve vztahu k vydání rozhodnutí, jímž se řízení před městským soudem končí.

[13] Důvodnost návrhu na určení lhůty zdejší soud posuzuje dle kritérií vymezených v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích. Těmito kritérii jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup

soudu. Současně není bez významu ani § 56 odst. 1 s. ř. s., dle něhož soud projednává a rozhoduje věci podle pořadí, v jakém k němu došly; to neplatí, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. V § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. jsou vymezeny návrhy a věci, o nichž se rozhoduje přednostně. V nyní souzené věci je zřejmé, že nejde o přednostní věc ve smyslu § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s.

[14] Za porušení práva na projednání věci bez zbytečných průtahů pak Nejvyšší správní soud nepovažuje samotnou skutečnost, že soud, vůči němuž návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu směřuje, učinil v přiměřených lhůtách všechny přípravné úkony, které musí předcházet rozhodnutí věci, ale ve věci stále nerozhodl, jelikož rozhoduje věci napadlé dříve. Podstatné však je, aby v tomto stavu soud neudržoval řízení po příliš dlouhou dobu, což se posuzuje dle kritérií zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích.

[15] V případě, že nelze posuzovanou délku řízení s ohledem na popsaná kritéria nadále tolerovat, není možné návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu zamítnout s odkazem na § 56 odst. 1 s. ř. s. a odůvodněním, že soud stále rozhoduje věci napadlé dříve než tu, které se týká návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Ochranu práva na projednání věci bez zbytečných průtahů totiž nelze odmítnout s poukazem na to, že práva někoho jiného jsou porušována ještě více. Zde se pak uplatní názor Ústavního soudu, že *„průtahy v řízení nelze ospravedlnit obecně známou přetížeností soudů; je totiž věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době*“; viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 55/94, nález sp. zn. I. ÚS 663/01, nález sp. zn. III. ÚS 685/06, nález sp. zn. IV. ÚS 391/07 a další).

[16] Prvním kritériem zmíněným v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích je složitost věci. K ní lze konstatovat, že nejde o věc jednoduchou, naopak s ohledem na povahu žalobních námitek a problematiku poměřování veřejných zájmů jde spíše o věc, která svou složitostí v určité míře překračuje běžnou úroveň složitosti věcí řešených ve správním soudnictví. Nadto je v řízení přítomno vícero osob zúčastněných na řízení. Nejvyššímu správnímu neunikla ani skutečnost, že žalobci k návrhu na zrušení rozhodnutí žalovaného připojili dne 24. 10. 2016 též návrh na incidenční přezkum (a zrušení) opatření obecné povahy, čímž se složitost celé věci ještě znásobuje.

[17] Význam předmětu řízení pro navrhovatele byl popsán v rámci jeho návrhů na přednostní projednání věci, ze kterých je zjevné, že předmět sporu je pro něj skutečně významný. Navrhovatel doložil, že výsledek jeho soudního sporu má relevanci z hlediska jeho podnikatelského záměru (výstavba bytových jednotek) a že neúměrná délka řízení před městským soudem může ovlivnit navrhovatelovy podnikatelské záměry a vyvolává dodatečné vysoké finanční náklady související s pozastavením stavebních prací a konzervací staveniště.

[18] Co se týče postupu městského soudu, lze konstatovat, že se soud nedopustil žádných průtahů ve vztahu k úkonům, které je nutno učinit, aby se řízení dostalo do stavu, kdy je možno vydat rozhodnutí. V přiměřené době účastníky vyzval, aby se vyjádřili, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání, bez zbytečné prodlevy též vyzval žalovaného k předložení správního spisu a k vyjádření k žalobě. Zjišťoval osoby zúčastněné na řízení. Posouzení, zda v tomto stavu městský soud neponechal řízení po nepřijatelně dlouhou

dobu, Nejvyšší správní soud považuje vhodné učinit v souvislosti s dalšími kritérii vymezenými v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích.

[19] Při posouzení předloženého návrhu vycházel Nejvyšší správní soud z toho, že žaloba byla podána v dubnu roku 2015, tedy před dvěma a půl lety. S ohledem na dosavadní postup městského soudu a význam předmětu řízení pro navrhovatele, jakož i s přihlédnutím ke konstantní judikatuře, nemohl soud, než dospět k závěru o oprávněnosti podaného návrhu, neboť dobu, po kterou se navrhovateli dosud nedostalo rozhodnutí, již nelze z hlediska čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod ospravedlnit, a považovat ještě za přiměřenou.

[20] Navrhovatel ve svém návrhu požaduje provedení procesního úkonu „rozhodnutí o žalobě“, a to ve lhůtě dvou měsíců. Nejvyšší správní soud však ze soudního spisu ověřil, že navrhovatel trvá na nařízení jednání ve věci, které musí podle § 51 odst. 1 s. ř. s. předcházet rozhodnutí o žalobě. S ohledem na složitost věci, množství osob zúčastněných na řízení a dalších výše zmíněných aspektů, proto Nejvyšší správní soud určil městskému soudu lhůtu k nařízení jednání do konce listopadu 2017 tak, aby soud mohl učinit všechny nutné procesní úkony před nařízením jednání a aby měl dostatečný časový prostor (i s ohledem na změnu rozvrhu práce městského soudu) k pečlivému nastudování skutkových okolností případu a důkladnému zvážení všech souvisejících právních otázek.

[21] Nejvyšší správní soud poznamenává, že si je vědom aktuální přetíženosti městského soudu a jeho správního úseku. Stejně jako Ústavní soud (srov. např. nález ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07, publikovaný jako N 122/46 SbNU 41) si přitom Nejvyšší správní soud plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí, kterým návrhu na určení lhůty vyhoví, není systémovým řešením, neboť v případě, kdy by zdejší soud vyhověl návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před městským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelova, nedošlo by k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen odstranit přetíženost soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů či městského soudu. V nynějším řízení je jeho povinností poskytnout ochranu právům toho účastníka, který se na něj v individuálně určené věci se svým návrhem obrátil. Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení před soudem, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na výše zmíněný nález Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007 (viz bod 25. nálezu), zmínit, že: „*takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit zásahu do základních práv a svobod.*“ Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

[22] Zcela závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že navrhovatel v průběhu dosavadního řízení několikrát požadoval její přednostní projednání z důvodů dle § 56 odst. 1 věty za středníkem s. ř. s., tedy proto, že jsou zde dle navrhovatelova názoru dány závažné důvody pro přednostní projednání. Ty navrhovatel spatřuje zejména ve vysokých finančních nákladech spočívajících v pozastavení stavby a konzervaci staveniště.

[23] Pojem „závažné důvody pro přednostní projednání věci“ je neurčitým právním pojmem; u konkrétních žalob, které nespadají pod režim § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s., je tak dán prostor pro úvahu soudu, který může shledat natolik závažné okolnosti, které mohou vést k závěru o nutnosti přednostního projednání. Nelze podat přesnou definici okolností,

které k takovému závěru povedou. Bude na soudu, aby individuálně posoudil okolnosti projednávané věci ve vztahu k účastníkům řízení, významu předmětu věci pro účastníky řízení a osoby na řízení zúčastněné, ve vztahu k veřejnému zájmu, o který se v řízení jedná, relevantní újmu hrozící některému účastníku či osobě zúčastněné na řízení, nutnost vydat sjednocující rozhodnutí apod. (srov. obdobně *Blažek, T.,Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.: Soudní řád správní - online komentář. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016, komentář k § 56*).

[24] V nyní souzené věci navrhovatel podrobně tvrdil důvody, pro které by měla být žaloba projednána přednostně (srov. zejména podání ze dne 20. 10. 2015). Městský soud na navrhovatelovy žádosti o přednostní projednání reagoval přípisem ze dne 20. 5. 2016, č. j. 9 A 75/2015 – 296, ve kterém pouze obecně uvedl, že je v současné době zatížen řadou jiných naléhavých žádostí srovnatelných nebo dokonce významnějších z hlediska veřejného zájmu a dále řadou věcí ze zákona přednostních či časově limitovaných. Městský soud se tedy k návrhu na přednostní projednání věci nijak nevyjádřil, z jeho přípisu není zřejmé, zda souzenou věc považoval za přednostní ve smyslu § 56 odst. 1 věty za středníkem s. ř. s., či nikoli. Dle Nejvyššího správního soudu měl městský soud navrhovateli na jeho žádost o přednostní projednání žaloby jasným způsobem odpovědět, aby bylo vyjasněno, zda projednávaná věc spadá do přednostního režimu projednání či nikoli. Vyjasnění této otázky je totiž podstatné pro stanovení pořadí projednávaných věcí a ve svém důsledku tedy i pro posouzení přiměřenosti doby, po kterou je žaloba u soudu projednávána. V případě nynějšího návrhu ovšem tato otázka většího významu nemá, neboť dobu projednávání u městského soudu v délce 29 měsíců nelze považovat za přiměřenou ani u žaloby „nepřednostní“ povahy.

III. Závěr a náklady řízení

[25] V souladu s § 174a odst. 8, větou poslední, zákona o soudech a soudcích, má úspěšný navrhovatel právo na náhradu nákladů řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, které v takovém případě hradí stát.

[26] Dle § 174a odst. 5 věty druhé, zákona o soudech a soudcích se pro řízení o návrhu na určení lhůty používají přiměřeně ustanovení části první a části třetí zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), nestanoví-li zákon o soudech a soudcích jinak. V otázkách nákladů řízení o návrhu na určení lhůty neupravených v zákoně o soudech a soudcích se tedy použije o. s. ř.

[27] Dle § 151 odst. 2 o. s. ř. se výše odměny za zastupování advokátem určí na základě vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). K užití advokátního tarifu srov. rozsudek velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 31 Cdo 3043/2010, publ. pod č. 73/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

[28] Navrhovatelův právní zástupce v řízení vykonal jeden úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu v podobě podání návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Za tento úkon náleží odměna a paušální náhrada hotových výdajů v celkové výši 1.800 Kč (§ 7 bod 4., § 9 odst. 1 a § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Navrhovatelův zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty. Dle § 137 odst. 3 o. s. ř. k nákladům řízení patří též náhrada za tuto daň, která v nynějším případě činí 378 Kč (21 % z 1.800 Kč). Celková výše nákladů řízení, které navrhovateli hradí stát, činí 2178 Kč (1.800 Kč + 378 Kč). Náhrada nákladů řízení bude vyplacena navrhovateli z účtu

pokračování

Nejvyššího správního soudu k rukám jeho zástupce JUDr. Ing. Dalibora Vítka, advokáta se sídlem Pod Klaudiánkou 4a, Praha 4.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. září 2017

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu